

Οι Επιθεωρητές Υγείας

Ξαπλωμένος στο κρεβάτι, ακούει τους γονείς του να τσακώνονται. Οι φωνές τους φτάνουν πνιχτές πίσω από την ξύλινη επένδυση των τοίχων, και του είναι αδύνατο ν' ακούσει τι λένε ακριβώς. Έτσι κι αλλιώς δεν θα ήταν σε θέση να καταλάβει τις λεπτομέρειες. Οι καβγάδες τους γίνονται στα ελληνικά, και παρόλο που του λένε ότι είναι Έλληνας, στην πραγματικότητα δεν μιλάει τη γλώσσα. Υπάρχει λόγος γι' αυτό. Ο πατέρας του πιστεύει πως τα ελληνικά είναι γλώσσα για τους χωριάτες, και θέλει τα παιδιά του να μιλάνε μόνο αγγλικά. Όταν είμαστε στη Ρώμη, κάνουμε ό, τι κάνουν οι Ρωμαίοι. Αυτή είναι μια από τις αγαπημένες κουβέντες του πατέρα του. Στα παιδιά του μιλάει μόνο στα αγγλικά, αλλά για τη γυναίκα του κάνει μια εξαίρεση γιατί τα αγγλικά της δεν είναι και τόσο καλά.

Από το κρεβάτι του ατενίζει τη σκεπή από ελατήρια που σχηματίζουν την πάνω κουκέτα του αδερφού του. Ο αδελφός του είναι μικροκαμωμένος και το βάρος του κάνει μόνο μια μικρή κοιλιά στο στρώμα που απλώνεται από πάνω του. Όταν ο αδελφός του κοιμάται, δεν μετακινείται σχεδόν καθόλου. Αν το πρωί ο Πωλ γλιστρήσει προσεκτικά απ' το κρεβάτι του, το αφήνει σχεδόν στρωμένο. Ενώ τα δικά του σεντόνια μέχρι το πρωί βρίσκονται σε πλήρη αταξία, ξεστρωμένα και κουβαριασμένα σαν κουρελιασμένη κουρτίνα.

Ξαπλωμένος εκεί, αφουγκράζεται στο σκοτάδι. Η φωνή του πατέρα του γίνεται κατά διαστήματα επιτακτική, χλευαστική, κακεντρεχής στις επιπλήξεις που κάνει. Η φωνή της μητέρας του γίνεται με τη σειρά της απελπισμένη, εχθρική, ικετευτική. Όσο κι αν οι φωνές τους εμποδίζονται από τις ξύλινες σανίδες της επίστρωσης των τοίχων, παραμένουν διαπεραστικές, χρωματισμένες από αισθήματα που περνάνε μέσα του βαθιά.

Μεσολαβούν τεταμένες παύσεις ανάμεσα στα λόγια που ανταλλάσσουν οι γονείς του, και σ' αυτές τις παύσεις ακούει την ήσυχη αναπνοή του Πωλ. Ο αδελφός του κοιμάται βαθιά. Από το δωμάτιο της αδερφής του δίπλα, δεν ακούγεται τίποτα.

Έχει προσπαθήσει να συνηθίσει τους καβγάδες τους, αλλά δεν τα κατάφερε ποτέ. Κανένας τους δεν παραδέχεται την ύπαρξή τους, και τον κάνουν νευρικό για μέρες. Ενώ συνήθως γίνονται στα παρασκήνια, στη μέση της νύχτας ή έξω στο μαγαζί, δεν τον ταραζουν λιγότερο γι' αυτό: έτσι είναι ακόμη πιο απειλητικοί, ένας διαρκής πόλεμος σε απόσταση αναπνοής στον οποίο οι δύο πλευρές μάχονται σκληρά.

Τη συγκεκριμένη νύχτα, ο καβγάς κρατάει περισσότερο απ' ό,τι συνήθως. Απ' όσο μπορεί να καταλάβει, η μητέρα του παρακαλάει για κάτι και ο έξαλλος πατέρας του της λέει όχι. Από τον χείμαρρο των ελληνικών της μητέρας του ξεχωρίζει μια φράση που μοιάζει να είναι στα αγγλικά, μια φράση που εκείνη την επαναλαμβάνει ξανά και ξανά και που φαίνεται να βρίσκεται στο επίκεντρο της διαμάχης. Του παίρνει λίγη ώρα μέχρι να την αναγνωρίσει. Οι Επιθεωρητές Υγείας, φωνάζει η μητέρα του ξανά και ξανά. Οι Επιθεωρητές Υγείας.

Κάποια στιγμή πέφτει σιωπή. Μετά ακούει τα βήματα του πατέρα του στο πάτωμα από λινόλαιο, καθώς έρχεται από το μαγαζί στο εσωτερικό του σπιτιού. Δυναμώνουν όπως μπαίνει στην κύρια κρεβατοκάμαρα, ακριβώς απέναντι από το μικροσκοπικό χολ. Διακόπτονται απότομα όταν κλείνει την πόρτα.

Περιμένει ν' ακούσει τη μητέρα του να έρχεται από το μαγαζί. Περιμένει πολλή ώρα. Όπως περιμένει, ακούει μόνο την ελαφριά ανάσα του αδερφού του, και, πού και πού, τον θόρυβο κάποιου αυτοκινήτου που περνάει στη Στάφορντ Ρόουντ.

Εξακολουθεί να περιμένει, αλλά εκείνη δεν έρχεται.

Αποφασίζει να πάει να δει τι της συνέβη. Αυτό δεν το έχει ξανακάνει. Κατεβαίνει αθόρυβα απ' το κρεβάτι, προσέχοντας να μην ξυπνήσει τον αδερφό του. Όπως προχωράει στον διάδρομο, διαπιστώνει έκπληκτος πως νιώθει μεγαλύτερη περιέργεια απ' ό,τι ταραχή.

Το σπίτι είναι σκοτεινό. Οι διπλές πόρτες που χωρίζουν το μαγαζί από το σαλόνι είναι κλειστές. Ένα ψιλό γαζί από γκρίζο φως περνάει μέσα από τις χαραμάδες και τις γωνίες. Επίσης περνάει μια μυρωδιά από τσιγαρισμένο λάδι. Αυτό είναι ασυνήθιστο. Οι εστίες θα έπρεπε να είναι σβηστές εδώ και ώρες, το λάδι να έχει πια κρυώσει. Γυρίζει αθόρυβα το χερούλι, μαλακά τραβάει την πόρτα προς το μέρος του, και σταματάει στο κατώφλι.

Το μαγαζί φωτίζεται αχνά. Βλέπει τη λιγνή σιλουέτα της μητέρας του σκυμμένη πάνω από τους κάδους, πυκνό καπνό να ανεβαίνει πίσω της. Έχει ανάψει μόνο τα μισά φώτα. Οι μπροστινές πόρτες του μαγαζιού είναι ανοιχτές για να αερίζεται λίγο ο χώρος. Δεν έχει ανοίξει τους εξαεριστήρες για να μην ξυπνήσει την οικογένεια.

Την παρατηρεί. Δουλεύει ακόμη, παρόλο που δείχνει τελείως εξαντλημένη. Δίπλα της έχει έναν μεγάλο μεταλλικό τενεκέ, τοποθετημένο πάνω σε μια χτυπημένη ξύλινη καρέκλα. Αναγνωρίζει το είδος του τενεκέ: σ' αυτόν έρχεται το λάδι. Στα χέρια της κρατάει ένα λιωμένο σεντόνι. Είναι δικό του ή του αδερφού του. Το ξέρει από τις μπλε, ροζ και άσπρες ρίγες, που έχουν ξεβάψει από τα αμέτρητα πλυσίματα. Παρά την κούρασή της, με έντονες και ακριβείς κινήσεις η μητέρα του σκίζει ένα μεγάλο ορθογώνιο απ' το σεντόνι. Ο ήχος απ' το σκίσιμο αντηχεί στη μουντή ατμόσφαιρα. Το διπλώνει σε τετράγωνο σχήμα και το τοποθετεί με προσοχή πάνω στο άνοιγμα του τενεκέ του λαδιού. Μετά σκίζει μια μακρόστενη λωρίδα απ' το σεντόνι και τη δένει γύρω από το χείλος του τενεκέ, στερεώνοντας το τετράγωνο του υφάσματος. Το ύφασμα τεντώνεται σφιχτά. Το πατάει με το χέρι ώστε να σχηματίσει ένα είδος μπολ.

Ξέρει τι ετοιμάζεται να κάνει. Θα στραγγίξει το λάδι. Την έχει ξαναδεί να το κάνει αυτό, αλλά ποτέ αργά τη νύχτα και ποτέ μετά τις ώρες της μεγάλης κίνησης, Σάββατο βράδυ, όταν είναι τόσο κουρασμένη. Συνήθως καταπιάνεται μ' αυτό νωρίς το πρωί μια καθημερινή, όταν έχει ακόμη δυνάμεις. Είναι επικίνδυνη δουλειά. Τα δοχεία, βαριά και δύσκολα στη μετακίνηση, πρέπει να βγουν από τα ατσάλινα πλαίσια που τα συγκρατούν. Και το λάδι πρέπει να είναι καυτό, αλλιώς δεν θα περάσει μέσα από το τουλπάνι αρκετά γρήγορα, αλλά θα συγκεντρώνεται στο ύφασμα και θα χύνεται απ' έξω. Αν πάλι είναι υπερβολικά καυτό και το σεντόνι πάρα πολύ φθαρμένο, το βαμβάκι θα καεί αμέσως, και το λάδι θα πεταχτεί παντού.

Παρακολουθεί τη μητέρα του να δουλεύει. Παίρνει μια κουτάλα με μακριά λαβή, τη βουτάει στον κάδο κι αρχίζει να ψαρεύει τη γλίτσα που έχει καθίσει στον πυθμένα. Βγάζει κουταλιά κουταλιά καμμένα ψίχουλα, μαυρισμένο κουρκούτι και κομμάτια πατάτας πάνω σε ένα παχύ στρώμα εφη-

μερίδων. Αφού έχει αφαιρέσει ό,τι μπόρεσε, κρεμάει την κουτάλα, σκουπίζει τα ιδρωμένα χέρια της στην ποδιά της και σταματάει.

Κοιτάζει τα χέρια της που μένουν μετέωρα για μια στιγμή. Τα ξέρει καλά αυτά τα χέρια. Οι φλέβες στο πάνω μέρος είναι ανάγλυφες και διογκωμένες. Το δέρμα ανάμεσα στα δάχτυλα έχει μικρές πληγές και κάλλους. Πάντα μοιάζουν τραυματισμένα με κάποιο τρόπο, από το μαχαίρι, κάποια μόλυνση που προκλήθηκε ενώ καθάριζε καβούρια ή γαρίδες, από ένα μικρό έγκαυμα από τις εστίες της κουζίνας.

Εκείνη στρέφεται και τον βλέπει που στέκεται στην πόρτα. Φοβάται πως θα θυμώσει μαζί του, αλλά προς μεγάλη του έκπληξη, δεν θυμώνει. Αντίθετα, βλέπει μια έκφραση στα μάτια της που δεν αναγνωρίζει. Μια έκφραση που την έχει ξαναδεί, αλλά που δεν μπορεί να την κατονομάσει, και αυτό τον κάνει να νιώθει ενοχή και μια ανησυχία που δεν την έχει ξαναιώσει.

Του λέει στα ελληνικά να γυρίσει στο κρεβάτι του.

Αυτός δεν κάνει βήμα.

Του ξαναλέει να γυρίσει στο κρεβάτι του.

Πώς να πάει στο κρεβάτι του ενώ εκείνη μπορεί να καεί, αφού δεν είναι κανείς εδώ να προσέχει;

Της λέει πως δεν νυστάζει. Προσφέρεται να τη βοηθήσει.

Του λέει πως δεν μπορεί να τη βοηθήσει. Για τρίτη φορά του επαναλαμβάνει να γυρίσει στο κρεβάτι του.

Αυτός απαντά πως θα μείνει να βλέπει.

Εκείνη γυρίζει στη δουλειά της και βάζει ένα ζευγάρι χοντρά γάντια λεκιασμένα με λάδι.

Οι κάδοι είναι δύο. Βυθίζει τα χέρια της στον καπνό που υψώνεται από τον πρώτο για να πιάσει τα χερούλια που είναι στερεωμένα πάνω από τη γραμμή του λαδιού. Τα μπράτσα της σφίγγονται καθώς τραβάει, απ' την προσπάθεια τα χείλη της τραβιούνται δείχνοντας τα δόντια της. Καταφέρνει να τον σηκώσει – η μικρή της φιγούρα παίρνει μια παράξενη κλίση, καθώς γέρνει κάτω από το βάρος. Ζορίζοντας τα μπράτσα, καταφέρνει να ισορροπήσει τον κάδο στη στενή άκρη της κουζίνας. Ο καπνός του λαδιού την τυλίγει.

Γίνεται αμέσως ξεκάθαρο πως έχει τοποθετήσει τον τενεκέ κάπως μακριά, και δεν μπορεί να γείρει απλώς τον κάδο για να αρχίσει να πέφτει μέσα το λάδι. Απλώνει το ένα πόδι και προσπαθεί να φτάσει το πόδι της καρέκλας για να τη φέρει πιο κοντά. Πάνω εκεί, ο κάδος τραντάζεται στην άκρη της κουζίνας.

Η καρδιά του αρχίζει να χτυπάει σαν τρελή όπως βλέπει τον κάδο να ταρακουνιέται. Θέλει να τρέξει να τη βοηθήσει, αλλά φοβάται ότι θα την αποσπάσει.

Εκείνη εγκαταλείπει την ιδέα να γείρει τον κάδο. Αντ' αυτού τον σηκώνει στον αέρα πάνω απ' τον τενεκέ, και με χέρια που τρέμουν απ' την προσπάθεια να τον κρατήσει σταθερό, του δίνει μια μικρή κλίση προς τα μπρός. Το καυτό λάδι ρέει σε μια λεπτή ευθεία γραμμή. Μεσολαβεί ένα μικρό δευτερόλεπτο μέχρι να το απορροφήσει το πανί. Μετά το ακούει να πετιέται με θόρυβο καθώς χτυπάει στον πάτο του τενεκέ. Αργά, σε διάστημα που μοιάζει να κρατάει μια αιωνιότητα, η μητέρα του αδειάζει το λάδι. Άδειο πλέον, ξαναβάζει το δοχείο στη θέση του με κρότο. Σταματάει και κλείνει εξαντλημένη τα μάτια. Το μέτωπό της γυαλίζει απ' τον ιδρώτα. Για μια στιγμή του φαίνεται ότι μπορεί να προσεύχεται από μέσα της.

Πλησιάζει τον δεύτερο κάδο. Ο καπνός του καμένου λαδιού που ανεβαίνει από μέσα είναι ιδιαίτερα επικίνδυνος: το λάδι έχει βράσει για πάρα πολλή ώρα. Βογκώντας απ' το βάρος, καταφέρνει να σηκώσει το δοχείο από την εστία της κουζίνας. Εκείνος προλαβαίνει να δει το καψαλισμένο μέταλ-

λο να διαγράφει ημικύκλιο στον αέρα. Αυτή τη φορά δεν δοκιμάζει καν να το ισοροπήσει στη γωνία. Θέλει να τελειώνει όσο πιο γρήγορα γίνεται. Άλλωστε τα χερούλια πρέπει να καίνε τόσο, που δεν θα μπορεί να τα κρατήσει περισσότερο απ' όσο είναι εντελώς απαραίτητο. Με την ίδια σκληρή προσπάθεια, αρχίζει να χύνει το λάδι στο αυτοσχέδιο φίλτρο. Πάνω που η λεπτή ροή κοντεύει να τελειώσει, για ένα κλάσμα του δευτερολέπτου τα χέρια της διστάζουν.

Ένα αστραφτερό ρυάκι από καυτό λάδι πετάγεται στο κάτω τμήμα του βραχίονα. Ουρλιάζει από τον πόνο. Αλλά δεν διστάζει δεύτερη φορά. Με τα δάκρυα να τρέχουν απ' τα μάτια της, αποτελείώνει τη διαδικασία. Ξαναβάζει το δοχείο στη θέση του με κρότο. Ύστερα με αναφιλητά, με τους ώμους της ξαφνικά να συσπώνται, φτάνει στον νεροχύτη, ανοίγει τη βρύση και βουτάει το μπράτσο της κάτω απ' το νερό που τρέχει. Στέκει εκεί κλαίγοντας, μιλώντας μόνη της όλη την ώρα στα ελληνικά.

Μετά θυμάται ότι αυτός είναι ακόμα εκεί. Γυρίζει προς το μέρος του και τον παρακαλεί να πάει να κοιμηθεί. Θέλει να τρέξει κοντά της, να την ανακουφίσει. Αντ' αυτού, τραβιέται απ' την πόρτα και ορμάει πίσω στο σκοτάδι του σπιτιού.

Με προσοχή σκαρφαλώνει στο κρεβάτι του. Ξαπλώνει στο σκοτάδι κι η καρδιά του σφυροκοπάει. Ξαπλωμένος εκεί, αναγνωρίζει για πρώτη φορά την έκφραση στο πρόσωπο της μητέρας του τη στιγμή που τον αντίκρουσε στο άνοιγμα της πόρτας. Δεν ήταν θυμός. Δεν ήταν αμηχανία. Ήταν ντροπή.

<>.<>.<>

Όταν ξυπνάει, το πρώτο πράγμα που κάνει είναι κοιτάξει ψηλά το στρώμα του αδερφού του. Η μικρή κοιλιά λείπει. Ο αδερφός του έχει ήδη σηκωθεί.

Για μια στιγμή θυμάται τι έγινε στο μαγαζί το περασμένο βράδυ, αλλά το διώχνει απ' το μυαλό του. Δεν είναι δύσκολο αυτό, γιατί όλα μοιάζουν τόσο φυσιολογικά. Το καλοκαιρινό φως χτυπάει μέσα από το πλαστικό κρεμ στόρι, ακριβώς όπως χθες το πρωί. Τα πόστερ του αδερφού του από το πρωτάθλημα του ράγκμπι είναι στον τοίχο όπως εχθές το βράδυ. Αν θέλει να το πιστέψει, το χθεσινοβραδινό δεν συνέβη ποτέ. Και ναι, θέλει να το πιστέψει πως δεν συνέβη ποτέ.

Είναι Κυριακή, κι έχει αρχίσει να απεχθάνεται τις Κυριακές. Τελευταία δεν ξέρει τι να κάνει. Μπορεί να χρειαστεί ή να μη χρειαστεί να κάνει θελήματα για το μαγαζί. Θα εξαρτηθεί από το πόση πίεση θα ασκήσουν οι γονείς του κι από το πόσο αποφασισμένος θα είναι να τους ξεφορτωθεί. Πρέπει να σκεφτεί και τα μαθήματά του, αν και αυτό δεν είναι κάτι που του το ζητάνε οι γονείς. Η δασκάλα του είναι το πρόβλημα. Τελευταία πρόσεξε πως δεν κάνει σπουδαία πράγματα, όποτε κάνει κάτι δηλαδή, κι έχει αρχίσει να του κάνει ερωτήσεις που τον δυσκολεύουν. Και είναι η σεζόν του κρίκετ, πράγμα που σημαίνει πως ο αδερφός του θα κατασκηνώσει στο σαλόνι και θα κάνει κατάσχεση στην τηλεόραση για να το παρακολουθήσει. Έχει δοκιμάσει να το παρακολουθήσει μαζί του, αλλά το βαριέται αφάνταστα. Του αρέσει να παίζει μαζί του κρίκετ στην πίσω αυλή, κι όταν ο Πωλ έχει όρεξη είναι ικανοί να παίζουν γαλλικό κρίκετ με τις ώρες, με το ρόπαλο όρθιο μπροστά στα πόδια τους που παριστάνουν τους φράχτες, και τον καθένα τους να προσπαθεί να αποτρέψει το χτύπημα του άλλου με μια στριφογυριστή μπαλιά. Αλλά γιατί αρέσει τόσο στον αδερφό του να παρακολουθεί τις μικροσκοπικές φιγούρες στην οθόνη, αυτό είναι κάτι που του φαίνεται μεγάλο μυστήριο.

Αποφασίζει να διαβάσει λιγάκι πριν σηκωθεί. Μόλις ανοίγει τις σελίδες ενός αγαπημένου του βιβλίου, πάντα ξαναβρίσκει έναν κόσμο στον οποίο μπορεί να μπει, έναν κόσμο έξω από αυτόν τον κόσμο.

[...]

Ακούει τη φωνή της μητέρας του από την κουζίνα. Ήρθε η ώρα για πρωινό. Το φαγητό του κρυώνει. Καθισμένος στο τραπέζι, ο αδελφός του έχει ήδη αρχίσει να τρώει. Αυγά και μπέικον, ντομάτα, συχνά κι ένα μικρό κομμάτι μπριζόλα. Κρέας, τα αγόρια πρέπει να τρώνε κρέας, λέει και ξαναλέει η μητέρα του. Ο Πωλ τρώει ένα αυγό, μετά κι ένα δεύτερο. Παρακολουθεί τον Πωλ, που τρώει με γρήγορες κινήσεις πουλιού. Ο Πωλ ποτέ δεν τρώει τις φλούδες της ντομάτας, τις αφήνει σε έναν τακτικό σωρό στην άκρη του πιάτου του.

Η μητέρα του στέκεται πάνω από τον νεροχύτη πλένοντας κάτι πιάτα. Βλέπει το μακρύ σημάδι απ' το κάψιμο στο χέρι της. Ένα αγριεμένο κόκκινο, χάνεται κάτω από το μανίκι του ροζ λαστιχένιου γαντιού. Τον ξαναπιάνει μια έντονη επιθυμία να την βοηθήσει με κάποιο τρόπο, η ίδια επιθυμία που ένωσε και χτες το βράδυ. Ετοιμάζεται να βγάλει τα γάντια της για να φτιάξει τοστ. Λέει ότι θα το φτιάξει αυτός. Ο αδελφός του, έκπληκτος, του ρίχνει μια αποδοκιμαστική ματιά. Πάντα η μητέρα τους φτιάχνει το τοστ. Γιατί να προσπαθήσει ν' αλλάξει την τάξη των πραγμάτων; Δεν φτάνει που είναι ψηλότερος, ενώ δεν θα έπρεπε να είναι; Δεν φτάνει που τρώει περισσότερο; Μέχρι να φτιάξει το τοστ και καθίσει να φάει πρωινό, ο αδελφός του έχει τελειώσει και έχει σηκωθεί απ' το τραπέζι.

Όπως το είχε προβλέψει, ο Πωλ έχει αράξει στον καναπέ για να παρακολουθήσει το κρίκετ. Η μέρα απλώνεται αδιάφορη μπροστά του. Αν είναι τυχερός, ίσως ο Πωλ θελήσει να κατέβει στα μαγαζιά πριν απ' το βραδινό για να παίξει φλιπεράκι, αλλά δεν μπορεί να βασίζεται σ' αυτό, και μια τέτοια πιθανότητα έτσι κι αλλιώς απέχει ακόμη ώρες. Την αδελφή του δεν τη βλέπει πουθενά, αλλά αυτό δεν τον πειράζει. Δεν την υπολογίζει για παρέα. Είναι πέντε χρόνια μεγαλύτερη και ζει σε άλλο σύμπαν.

Περιπλανιέται άσκοπα, ενοχλώντας τους άλλους. Ο πατέρας του απ' το κρεβάτι του του βάζει τις φωνές που κάνει τόση φασαρία: εκείνος εξακολουθεί να προσπαθεί να κοιμηθεί. Το σπίτι πίσω από το κατάστημα είναι αφόρητα μικρό, μόλις έξι στριμωχτά δωμάτια. Τα δύο από αυτά είναι εντελώς μικροσκοπικά. Το δωμάτιο της αδελφής του χωράει μόνο ένα μονό κρεβάτι, το ντουλάπι και ένα γραφείο είναι σχεδόν σκαρφαλωμένα το ένα πάνω στο άλλο. Το μπάνιο είναι τόσο μικρό που δεν υπάρχει μπανιέρα, παρά μια σκέτη καμπίνα του ντους. Στην πίσω αυλή υπάρχει μια ερειπωμένη αποθηκούλα γεμάτη σκουπίδια. Είναι σκοτεινή και βρώμικη και αποφεύγει να πηγαίνει εκεί. Για να περάσει η ώρα, διαβάζει, βάζει ν' ακούσει το τρανζίστορ της μητέρας του, κλοτσά τη μπάλα του στον τοίχο της αποθηκούλας.

Στο τέλος, όταν έξω πιάνει η μεγάλη ζέστη, πηγαίνει στο μαγαζί να φτιάξει ένα μιλκσέικ, παρόλο που δεν το κάνει κέφι σ' αλήθεια. Εκεί βρίσκει τη μητέρα του να καθαρίζει με μανία. Η Κυριακή είναι ήσυχη μέρα με σποραδικούς πελάτες, και είναι φυσικό να καθαρίζει τότε κάποια μέρη του μαγαζιού. Όλο το πρωί, ωστόσο, διαπιστώνει πως κάνει πολύ περισσότερα απ' ό,τι συνήθως. Γονατιστή στα τέσσερα, έχει αδειάσει τα κατεψυγμένα καβούρια της άμμου από το κάτω κάτω συρτάρι του μεγάλου καταψύκτη, κι έχει αφαιρέσει τον πάγο που βρομοκοπάει και που πιάνει μονίμως πολύ πιο γρήγορα από όσο μπορεί να τον ξεφορτωθεί. Έχει καθαρίσει το πάτωμα κάτω από τους

κάρους χρησιμοποιώντας ζεστό νερό και σαπούνι και μια μεγάλη σκληρή βούρτσα. Έχει τρίψει με σύρμα μέχρι να γυαλίσουν τις μεταλλικές επιφάνειες που προστατεύουν τους τοίχους εκεί που μαγειρεύουν. Και τώρα σφουγγαρίζει το πάτωμα μ' ένα μείγμα από σκόνη Ajax και Handy Andy. Δεν ζητάει από κανέναν να τη βοηθήσει, ούτε προσφέρεται κανείς.

Χασομεράει παρατηρώντας την. Το κάψιμο στο χέρι της έχει αρχίσει να σχηματίζει μια καφετιά κρούστα. Αυτή κάνει σαν να μην υπάρχει.

Τη ρωτάει γιατί καθαρίζει τόσο. Στην πραγματικότητα δεν περιμένει απάντηση. Όμως, προς μεγάλη του έκπληξη, μετά από μια μικρή παύση, του απαντάει.

Οι επιθεωρητές υγείας, του λέει. Μπορεί να έρθουν αύριο. Ή την επομένη. Δεν ξέρει πότε. Δεν λένε πότε. Μόνο ότι θα 'ρθούν αυτή τη βδομάδα. Πρέπει να είναι έτοιμη, του λέει.

Για μια στιγμή στέκει αμίλητη. Μετά κρίνοντας ίσως πως είναι αρκετά μεγάλος, ή μόνο και μόνο επειδή θέλει κάποιος να το ξέρει, του λέει ότι μπορεί να κλείσουν το μαγαζί.

Να κλείσουν το μαγαζί; Αυτό που ακούει δεν μπορεί να πιστέψει. Γιατί;

Επειδή ίσως δεν είναι αρκετά καθαρό.

Δεν είναι αρκετά καθαρό; Δεν κάνει άλλο απ' το να καθαρίζει. Μαγειρεύει, σερβίρει, καθαρίζει. Πόσο καθαρότερο πρέπει να είναι; Ποιοι είναι οι επιθεωρητές υγείας; ρωτάει.

Από την κυβέρνηση.

Τα χάνει. Η κυβέρνηση; Γιατί να θέλει η κυβέρνηση να κλείσει το μαγαζί; Θα ήθελε να του εξηγήσει. Αλλά μαντεύει πως δεν θα του πει τίποτα παραπάνω. Η συζήτηση έληξε. Έχει δουλειά να κάνει.

Πηγαίνει στο σαλόνι. Ο αδελφός του είναι αραγμένος στον καναπέ, κολλημένος στο κρίκετ. Δεν έχει νόημα να τον ρωτήσει. Ακούει τη μητέρα του να τον φωνάζει απ' την κουζίνα. Του λέει στα ελληνικά πως περιμένει ένας πελάτης που θέλει να αγοράσει ένα αναψυκτικό. Ενώ δεν σερβίρει σε ώρες αιχμής, συχνά τον φωνάζουν κάποιες πιο ήσυχες στιγμές για απλές παραγγελίες όπως αυτή. Μπαίνει στο μαγαζί, κι εκεί που εξυπηρετούν βρίσκει ένα παιδί στην ηλικία του. Τα μαλλιά του είναι κατάξανθα. Κοιτάζει ντροπαλά το τενεκεδάκι με τη Fanta που έχει ακουμπήσει πάνω στον πάγκο.

«Ναι, παρακαλώ», λέει στο αγόρι.

Το παιδί τού προσφέρει νευρικά ένα ιδρωμένο κέρμα. Του δίνει τα ρέστα του και τον βλέπει να εξαφανίζεται μέσα από την κουρτίνα από πλαστικές ταινίες που κρέμεται στην είσοδο του μαγαζιού. Πίσω του, από την πόρτα της κουζίνας, ακούει τη σφουγγαρίστρα να χαστουκίζει το πάτωμα. Και ξαφνικά η σιωπή μοιάζει αφόρητη, και τον πιάνει φόβος πως δεν θα ξανάρθει κανένας πελάτης να αγοράσει τίποτα ποτέ. Είναι ένας φόβος που τον κυριεύει πότε πότε, ειδικά κάτι μεγάλες ήσυχες μέρες σαν κι αυτή. Αλλά αυτός ο φόβος, κι ας είναι έντονος, ποτέ δεν διαρκεί πολύ. Πάνω που σκέφτεται πως τελείωσαν οι πελάτες, κάποιος θα εμφανιστεί ως δια μαγείας, και από τις πέντε το απόγευμα αρχίζει πάντα μια μικρή συρροή, ακόμα και όταν δεν είναι Παρασκευή ή Σάββατο βράδυ.

Μόνο που τώρα εμφανίστηκε αυτή η νέα, σοβαρότερη απειλή για τη ζωή τους: Οι επιθεωρητές υγείας. Αν κλείσουν το μαγαζί, πώς θα ζήσουν αυτός και η οικογένειά του;

Ο Anthony Macris είναι βραβευμένος Αυστραλός συγγραφέας και αναπληρωτής καθηγητής Δημιουργικής Γραφής στο Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο του Σίντνεϊ. Το έργο του περιλαμβάνει τα μυθιστορήματα της τριλογίας *Κεφάλαιο* και το βιβλίο *Όταν το άλογο έγινε πριόνι: το ταξίδι μιας οικογένειας στον αυτισμό* (που έφτασε στη βραχεία λίστα των *Prime Minister's Literary Awards*). Το πιο πρόσφατο βιβλίο του είναι το *Μετασεισμικές δονήσεις: δοκίμια και συνεντεύξεις*. (Προσωπική ιστοσελίδα: www.anthonymacris.com (<http://www.anthonymacris.com/>)).

Το απόσπασμα *Οι Επιθεωρητές Υγείας* πρωτοδημοσιεύτηκε στα αγγλικά στο λογοτεχνικό περιοδικό *Verity La*. Είναι προδημοσίευση από ένα μυθιστόρημα με αφορμή την εμπειρία των Ελλήνων μεταναστών στην Αυστραλία τη δεκαετία του '60 και του '70.